

παράγραφος

- Θεματικά αυτοτελές τμήμα του γραπτού πεζού λόγου
- στενά συνδεδεμένο με το συνολικό κείμενο

ρόλος-σκοπός

- η αποτελεσματική μεταβίβαση επαρκών πληροφοριών
- ώστε να φωτίζεται μια πλευρά ενός ευρύτερου θέματος.

δομή

- θεματική πρόταση/περίοδος
- λεπτομέρειες/σχόλια
- κατακλείδα

χαρακτηριστικά

1. Μορφικά

- ο πρώτος στίχος βρίσκεται πιο μέσα από τους υπόλοιπους στίχους

2. Νοηματικά/Λειτουργικά

- οργανώνονται **λογικά** γύρω από ένα νοηματικό κέντρο
- ο χωρισμός του κειμένου σε παραγράφους είναι μια μορφή στίξης
- σηματοδοτεί την ολοκλήρωση ενός νοήματος και τη μετάβαση σε νέα νοηματική ενότητα

έκταση

- συμβατικά οριοθετείται μεταξύ 8 - 15 στίχων (περίπου 100 λέξεις)
- **εξαίρεση** αποτελεί η μεταβατική παράγραφος:
 - έχει συνδετικό χαρακτήρα
 - συγκροτείται από λιγότερους στίχους (περίπου 2-3 στίχους)

Θεματική πρόταση/περίοδος

είναι η πρόταση/περίοδος που:

- εκθέτει την κεντρική ιδέα της παραγράφου
- αναγγέλλει το περιεχόμενο της παραγράφου
- προετοιμάζει τον τρόπο ανάπτυξης της παραγράφου
- αποτελεί τη βάση της υπόλοιπης παραγράφου

Λεπτομέρειες/σχόλια

είναι οι άλλες προτάσεις που:

- αναπτύσσουν επαρκώς την κεντρική ιδέα της παραγράφου
- στηρίζουν και τεκμηριώνουν τη θεματική πρόταση
- χωρίζονται σε βασικές και βοηθητικές

1. Κάθε βασική πρόταση:

- υποστηρίζει **άμεσα** την κύρια ιδέα της παραγράφου
- παρέχει κάτι καινούργιο γι' αυτήν

2. Κάθε βοηθητική πρόταση:

- υποστηρίζει **έμμεσα** τη βασική πρόταση στην οποία ανήκει
- την αναπτύσσει
- την καθιστά ευκολονόητη

κατακλείδα

είναι το γενικό συμπέρασμα που:

- ολοκληρώνει όσα έχουν αναλυθεί στις λεπτομέρειες
- προετοιμάζει τη μετάβαση στην επόμενη παράγραφο
- θυμίζει την κύρια ιδέα της παραγράφου
- είναι σύντομη, περιεκτική και σαφής
- είναι προαιρετική

τρόποι ανάπτυξης παραγράφου

- με ορισμό
- με διαίρεση
- με παραδείγματα
- με σύγκριση - αντίθεση
- με αναλογία
- με αιτιολόγηση
- με αίτιο - αποτέλεσμα
- με συνδυασμό μεθόδων